

Provincias: Un trimestre 0.75 ptas. Extranjero: Un año 6.00

Correspondencia y Administración Luna, 27. SOLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

XERRIM

Sa forsa de sa rahó

Allà per faquells témps remots de s'edat Antiga, en que sa jent mitja civilisada vivia amb se funesta idea de mori matant...

Es Senat romá havia de nombrá un pretor, y enseguida qu'es poble heu sebé se di vidí en dos bandos. Uns volian que se nombrás en Lorico personatje romá y homo de molta forsa...

Es Senat se trobá amb un aprieto de primera, y después de mils de discusions y de centas de proposicions, acordá qu'el sen demá se presentassen a devant es Senat...

Y en efecta el sen demá, se presentaren a devant aquell Senat es dos temibles rivals en Lorico y en Coláculo, tots dos de figuras y formas gigantescas. Después d'ells entrá a sa vasta sala un jovenet baixet y molt prim...

Venc per prenda part a sas provas de forsa, qu'han de teni llóc, per ocupá es càrrec de pretor.

Vos tant magre y sa amb cara de mort vos voleu midá amb aquets dos Hércules?

Amb ells me vuy midá amb sa confiança de vensa—contestá es pretendent.

En Lorico v'assé es primé. Agafá una barra de ferro de cinc pams de llargari per dos dits de gruxari, y amb un esfors suprem la torsé com qui torsa un papé...

En Calóculo embolicá una barra idéntica an aquella y amb una facilitat assombrosa la torsé fent toca es dos caps d'ella.

Llevó tocá es turno an es jove débil. Un soldat li doná una barra y él amb una riyeta la despreciá, has mitx de sa més grossa estupefacció des Senat y ets altres pretendents...

Senat contesta: Trobau vóltros qu'es just y lógic lo que feis apoderani vós d'es territoris de España que no son vostros...

Y perque?—demená es preguntant.

Perque an aquést témps tothom va a sa conquista de lo que no's seu, y después d'una terrible y sangrienta batalla ahont sa veu es való de dos brassos forts y ahont perdem més de mils homs...

Oh!—Sa conquista de terres a forsa de regarles amb inocenta sanc humana!

Es sa glori d'una nació. Y per aixó es que tenim an es nostro poté sas terras d'aquesta casta España Matam donas e infants perqu'ets altres heu fan amb noltros.

Eis espanyols no han fet may. Però heu han fet ets cartaginesos qu'eran 63 años d'España.

—Essent aixi anau a venjarvós a Cartago y no sembren de cadàvers innocents sas puras terras d'España. Qu'es cartaginesos hey eran y els espulsareu molt bé; pero después d'expulsats ja no teniau cap feyna pús a dins sons terras.

Es jove fé una pausa y torná segui: —Senat! Si ha dins una casa d'un membre teu mentres ell, sa seva esposa y ets seus fiys reposan tranquilament sense posarse amb ningú, ¿es lógic qu'hev entri un altre famili esterna y sense avis el mati a ell, sa seva esposa y ets infants, y después qu'ocupin sa casa per viure com si fos seua? ¿Es just?

No!—respongué en massa es Senat! —Idó es just lo qu'heu fet amb España quant es un acte igual?

Es Senat no contestá, contentansé amb acalá es cap.

—¿Qué deis?—demaná es jove —¿Qué mos ets torsuts!, contestá es Senat —No sabem que contestá.

—¿Vos he torsuts? Ah!

Y llevó alsant més sa seua veu exclamá: —Idó tú Senat justicié, digués: ¿Qui és que té més forsa es qui tors una barra de ferro, o es qui tors un Senat en massa?

Y es Senat emocionat contestá: —¿Oh jove! Tú ets s'únic adequat a ocupá es càrrec de pretor, perque en sanas rahóns mos ets demostrats que sa teua forsa es incomparable e invencible.

Es morros des jove dibuixaren una riyeta pura y mirá en despreci en Lorico y Calóculo que desesperats més qu'envergoñits s'atrevesaren es seu có amb una espasa.

Y aixó vos demostra amats lectós, que a sa temible forsa de s'homo la vens sa forsa de sa rahó.

JOSEP CALATAYUD JOFRE

DESDE PALMA Municipalerías y armas al hombro

Ahora, que es cuando va ha terminarse la guerra el mejor día, es también cuando va ha iniciarse aquí una merienda de forenses y ciudadanos que va a durar un rato largo, con el permiso de Don Honorato Salom.

En Mallorca ya estamos peor que en Bombay. Tenemos enfermedad reinante y en justa compensación no tenemos higiene.

En el interín los tahoneros claman que no hay harina y su voz es vox clamantis in deserto

El Gobernador se marchó, sin duda asqueado de ver compadragos y porquerías mallorquinas. Don Nicolás se marchó también persuadido una vez más de lo inútil que es su presencia en el Ayuntamiento y en cambio nos ha quedado la cacatua municipal o sea Don Bernardo el comisionista, que actuando de pitonisa jermiaca, nos vaticina próximos días de hambre y de duelo.

En tal situación el Sr. Roca de Togerres, esta paloma candida que asume todo el poder de Poncio Pilatos, pregunta de Oficio al Ayuntamiento o al Alcalde si han hecho algo para atenuar el próximo e inminente ayuno a que nos condenan autoridades, sindicatos, acaparadores y con trabandistas, formando piña.

El sindicato de harineros, en vez de a-

bastecer la isla, antes ha perdido admirablemente el trigo y el tiempo y hoy diñite dedicándole cuatro peteneras al señor Obrador.

El católico Sr. Llompart resulta incommensurable al pedir que marche una comisión a Barcelona a exponer al Sr. Ventosa nuestra actual situación. Ha dado en el quid el moreno tradicionalista. Sí, es preciso que marche a donde sea la piara de tontos, inútiles e ineptos que tenemos por ahí en clase de heraldos del hambre.

Que se vayan a tomar viento ya que su única misión es dar puñaladas traperas al bolsillo del pobre y estorbar la inmediata resolución del problema de las subsistencias. Que se exporten, juntamente con los cerdos, los que con entrefña fraticida piden la libre exportación de estos simpáticos hermanitos...

suños y los que venden un butifarrón de sangre de buey por la friolera de un real. Que se exporten libremente los huevos, ya que aquí no quedan ya huevos, que se exporten también las gallinas y, en clase de gallinas, estos farsantes que cacarean paz, altruismo, amor al prójimo, al cual procuran estrellar contra una esquina mientras van a su particular negocio y engordan con la sangre del jornalero como sanguijuelas insaciables y dañinas.

Mucho discutir, mucha leche y el único hombre con cutis Bisbal, el edil socialista que dimite su cargo asqueado de tanta farsa, tanta majadería y tanta floñez.

La falta de carbón, costó la vida a un hombre, pero luego hubo carbón.

Una sogá bien aprovechada y habrá en Mallorca la segunda edición del milagro de los panes y los peces.

JIMENEZ.

ES PECATS DE NA CLARA

Diàlec entre una mare que creu amb s'inocenci de sa fia y una fia qu'abusa de s'inocenci de sa mare.

—Mare, vos demán perdó per si vos he agraviada, —¿Qué vol di! ¿T'ets confessada? —Y hasta he prés la comunió. —Y has dit a nes confessó tots es pecats que tenias? —Tots ells los he confesats. —¿Has ditas sas picardias qu'a tots ets anemorats ets feias?

—Sense manías tot heu he nat delectant; No li he amagat, mumare, es molts, pics qu'aprofitant es que vos no hey ereu...

—Clara... —Acás m'has nat enganat...? —No'es cap mal, pero en Peret, es fiv de donya Mercé, cuant vos marchaveu, ell...

—¿Qué? —...Entrava y...

—Y que, digués vé —Festetjavam un ratet.

—Pero ¿iomés festetjá... —Només, pero una vegade...

—¿Qué?... —Me doná una besade y jo...

—¿Que ferés mal criada? —No volguent: L'hey vai tx torná —Supós qu'a nes confessó ja deus havé confessat se tal besade...

—Aixó no, mumare, aixó no's pecat... —Pero ¿Ahont heu ets trobat que no's pecat es besá?

—A mi m'hó digué en Campins, aquell que vai tx festetjá

—Pues sebrás qu'entre fredins un gran Papa heu vá privá.

—Pues an aquest cas mumare jo tené més de mil pecats

—¿Pero qu'es lo que dius aratants de besos ja ets donats?

—Més de dos mil.

—¿Que dius Clara!

—La veritat, mumareta, tot homo qu'he festetjat de besadas ni he dat sas qu'ha volgudas.

—¿Clareta!

—Será aixó sa veritat?

—Si, mumare, heu puc jurá.

—Vestén o te feré polco, a veure si es capella te dona: Ego te absolvo pues jo no't vuy perdoná.

TELO RAPIDISSIM

N.º URBANO

France 15-9-1918.

Gaspachos Ciutadans

Es xerrimós autó d'aquets gaspachos sa troba avuy confitat de pena y traspassat de doló per causa d'una desgracia més que grossa.

Com aquell qui no diu rés en Romanones es mort.

R. I. P.

Per aquí es cans na passen. Amen. El pobre morí a sa canera per falta de placa.

La señora Data, sa seua amiga íntima y tota sa Junta de Govern des cans honrats de Mallorca comuniquen urbi et orbitan infausta notici y convoquen ets seus amichs y coneguts per diumenje demati a les deu a nes piná de Son Sant Juan ahont sa despedira es dol.

Ni se reparten esquelas ni se admiten coronas.

Nota important: En Patecol concedeix 50 dias de ventatje, y enguañy que no cont, a tots es cans y cusses que donin una lladrada forta en memoria des seir inteligent e insustituible compañero Romanones.

Fins a l'hora present han promés dú sa presidencia des dol y així heu telegrafia ren, en Maura des Coll d'en Rebassa, en Cambó del Terreno, en Lerroux de Son Inglada, en Garcia Prieto des Moliná, y en Bernat de sa Vaca de caseua.

¡Pobre Romanones! Mallorca entera desitja que gosi de la pau des cans. Així sia.

AVIS A DUES D'ESCORCA

May an aquést món poren aná sas cosas bé. Avuy per culpa d'un pobre, demá per culpa d'un rey, però aquést pic no en tuen culpa pobres ni reys.

noltrós no mos cansam may de lletjirlos y de riure.

UN AMIC D'EN JERONI

Tenda de mobles GUIEM CALVO

Carré de sa Rectoria, 16 - SOLLER

Tallé de fusteria y mobles

Mobles de maderas sanas, fabricats en tal Tallé. També fan de lo més bé portas, somiers y persianas. Heu fan tot de lo milló: Baratura y perfecció.

XERRIMADES

Tenim sa gran alegria de notificá an ets nostros estimats suscriptós qu'es próxim dilluns sortirá es nostros no menos estimat cobradó, a tervós una visita de cumpliment y an es mateix témps presentavós es recibo des trimestre d'EN XERRIM

No li fassu teresetas ni l'enredu amb rahóns, que just cobram amb pessetas, y no atmatem cansóns.

Pes carré de sa Má diuen que si ha penjat una dona.

Mes tart mos diuen que no era una dona sinó un homo.

Un minut después mos fan a sebre que no era un homo si no una atlota.

Un cuartet mes tart, que no era una atlota sino un atlot.

Y are per colmo mos diuen qu'es qui s'han penjat era una dona, un homo, una atlota y un atlot; tots a una mateixa corda.

Pero no vos s'ho cregueu. Es que noltrós estam tragicos y no sabem qu'en de fé per fervós está a voltros.

Y llevó mos direu beneits.

Es sollerics estám deor que no estaren ets habitants de Saguto.

Ets ous ja son pitjó qu'es nostros municipal, que no el trobau may pen lloc. Si per casualidat en trobau un, vos notifican sense sentiments ni compassió que si el voleu heu d'afluxá 8 céntims y mitx. Y si no vos agrada tan amic com antes.

Y llevonses se trobará raro, qu'un homo me'ji ferros de fogons.

Des Port de Sólle hem rebut un cacahuet que no el posarem fins la setmana que vé per sa sant causa de volermós informá de s'assunto personalment.

Son un parey es sollerics que mos han vengut denunciand repetidas vegades qu'es diumenjes sa plasa de Antoni Maura esta convertida amb intern amb sos molts d'atlots que van alla per tirarsé a dins sa desgraci.

Es es cas qu'allá jagan a dobbés a tota classe de jocs, amb so sant fi d'afeitarsé es pocs céntims que tenen. Atlóts de sis añs y fredinots de setse y devuit son es protagonistas d'aquest escandalós espectáculo.

Es necessari qu'es nostros municipal fassi una visita per aquest lloc y s'enteri personalment de sa molta cultura qu'allá es derrotxa, y qu'es tassi contes amb aquins uvs han de mirá es Consistori es turistas que venen per admira s'adelantat poble de Sólle.

SOLLER.-Tip. Moderna de Calatayud y C.

S'entusiasma v'assé molt gros y també hey hagué alló de cagarrao y bien apretao tot v'aná divinament salvo uns cuants que se deixaren banyá amb algunas gotas y no era debut an es témps, sino a s'etsés d'entusiasme perque de lo primé apesá que el fessen ca campo libre tenian s'ofertiment de qu'en cas d'una arruixada serian colocats a davall sas faldetas de sa famella en que cadascú ballava y que en tal cas no hey havia perill de res salvo qualque esquit que no los haguera molestats ni poc ni molt, antes be qu heurien pres en gust perque carna congusto no pica.

També reberen un susto a causa d'un crit molt amarc que pegá una cuant estava practicant un vals debut a que tenia un boñy a s'esquena y ell l'apretá de sobra per salvarle d'una caiguda lo que v'assé molt comentat.

Rebiguen de noltrós se mes cordial enhorabona.

UN BALLADÓ

DE ALGAIDA

¡Gracias a Deu qu'an aquest poble no som pobres tots!

Aixó va per un anunci que vaitx veure en el cual s'oferien dobbés no sé a na qu'in tant per cent Segons indicis sa persona qu'els s'ofereix té probabilitats de tenirné un sac gran amb motiu que sa seua industria no te antipatia ni qui li fassi al contrari y per aixó l'homo se posa bé, pués es s'únic negoci que no té competenci, fentmós pagá sas purgas doble o perventura triple de lo que val en

X. X.

DE MANACÓ

SEGONA PART

Com sap es lectó, en Juan de sa sabata (a) Ferrer no es un tio qu'apesá de tení dona amb infants dú mes gana qu'un soldat de Tarragona.

Fá nns cuants días que cuant partia amb so carro per aná a foravila, tan entusiasmat anave per qu'havia vista una moixa ben dematí, que pegá costerada an es carro des veinat y l'hey fé mal bé; sa madona sorti tota furiosa y li envestí amb paraulas grotesques diguentli qui era éll: -Ja'hu saps qu'un día que te donave sa clau de cateva pes forat des moix m'estrengueres sa má. ¡Mira qu'una dona com jó agredarté, ja es nessari dúrné molte de gane! Amb aixó éll li diu que fá retxe amunt. Ella no se fá esperá molt y ni plante una devés sa care, diguent: -Fareu testlmonis de lo que diu..... en fin an es carré de l'Unió se v'armá una pelea de ses qui fan nom.

Me pareix que ja ni há prou per sebre qui és aquest Tenorio. Are darem memori a na Mariana, que segons veix está contenta d'havé descuberta sa má criminal de s'aumangarada, perque dant sa culpa an es veynats los maltractave, però com le coneixen, se reyen d'ella y heu prenían per divertiment.

Ella lo que volia era que mos enterassem més des seus asuntos y treurenli sas breguetas per figurá més a s'Histori. Però qu'hem d'aná a treura si no hey há res qu'heu pagui? Tot lo més que fá es en sa nit sorti an es portal que confronte amb so carré de Son Berrí y fé una volteta, mentras sa famili descansa tranquilament. Però ara ja no hey surt perque s'homo que sen va teme l'hey tapá y no té més remey que sorri per devant.

Ara una paraula per acabá. Aquesta pareya necessita una bona liissó amb una verga de bou, lo que será inevitable si no'hu fan milló.

UN RETOLINOT

D'ESPORLAS

¡Sant Antoni gloriós! ¡Ell sabeu quina volada es lloros!

Cuant lletjiren es meu atac perderen sa xeveta, y han escrit una composició que pot assé miray des poétics trossos d'en Schiller per sa seva finura amb sos tractats. ¡Es lloros parlan nada menos que de moral y educació! Me diuen tantas cosas que heurem d'aná amb parts. Diuen que jo som fuy de mare. ¡Ves si seré fuy de sa tia! Diuen qu'intent desvirtuá s'honra AFAMADA des lloros. Que consti que jo no intent desvirtuá sa seva honra per sa solz causa de que já fá témps la tenen desvirtuada. Y diuen que jo faitx aixó per poré d' después que no som totsol que no tenc honra, cultura, ni educació. ¡Oh y que inteligentes los niños!

Mes avall diuen que jo faitx escriure es escrits a un desgraciat, etc., etc. ¡Oh! ¡Quina casualidat! ¡Y es lloros heu diven? Basta heu diguen élls per pingú creureu. Llevó atgeixeu que no volen dis-

cuti amb sa meua persona, per no volersé masclá amb gent baixa (isaben si som alti) deshonrada (consti que no som cap lloro) inculta (cult. y culto y culta, un poc de massa cult) poca vergonya (¡jo que me creye no tenirné jens!) imbécil (¡y qu'heu saben d' es nins!) café (aixó es bó per aquells lloros esporlans) y cohart (¡jo encara no m'he amagat per asseró).

Per final d'es seu cervantesc escrit, mos endil gan un borimbo de vers. ¡Ell saben qu'en sabeu de glosa! Sou unas eminencis. Sa conceix qu'es vostro metro funciona a lo millore, cuant es cuestió de midá versos. ¡Ni es poeta D'Annunzio!

¡Vaje, vaje, l'heu perduda!

Vos heu buidat es gavaitx y rés heu pogut lográ ¡Vaje que podeu aná a estirá es nás an es Saix!

EN MANAGUETA Veacedó des lloros

Es dissapte del Nom de Maria, vaitx presenció un fet digne de durló a Lourdes.

Un parey de joves acordaren aná a fé una enramada a na Maria aquella que té es cap de ferro, y com qu'eran tots d'alló divertidot l'hey feren de fonoy, domátigas y figuerota. Na Maria amb so renou guaytá a sa finestra y vent aquella prodigiosa enramada, sense notá de qu'era a causa de sa fosca sen aná botant an es llit. El sen demá cuant sat mare la vá cridá lo primé que li demená v'assé a veure si havia vista aquesta gran enramada. Sa mare guaytá, y cuant vé aquellas domátigas aficadas a sas puntas de sas barreras y tant de fonoy per demunt es portal, s'anima li caigué a demun es seu nás.

Sa fia guaytá y torná amb sa cara mes vermeya que sas mateixas domátigas, y com era dematí, perque sa gent no'hu vés aná a agafá una senaya foradada y l'ompli de domátigas de s'enramada y l'entra a dins s'entrada pes forat de sa senaya, y élla per colmo de sas desgracis hey posá es peu a damunt y ¡paff! pegá llenegada ferint amb so cap a una cadira, y sort qu'el tengué de ferro, y amb una anca pegá cop an es brandolat des portal, causa de qu'ara vaji coixa.

¡Pobre Maria! ¡Que Deu l'aconsol! Amén,

UN QU'HEU VÉ

DE BUNYOLA

¡Sebeu qu'és de bó! Ell a Buñola tenim un bergant que si el mirau bé pareix un bastaix d'aquells que corren per moll y si encara li mirau més bé sa cara pareix un motlo de fé carotas, domes té una, cosa qu'es que te s'aspectá cómic per lo raro y per sa seva estampa llargaruda.

S'altre dia aquest mateix Llarc vá insultá una joveneta de sas mes guapas de la Vila qu'está an es carré d'es Sol. Aquesta atlota vá fé cas de s'insulto, y el va admetre a falta de otro (se cuestió eran entradas per aná a sa comedi). Aquesta polla ni vá fé de tot coló, y cuant vá está cansada d'aná a sa comedi demunt sa seua esquena el vá facturá a sas Islas Pastenegals.

Abans de fé aquesta conquista, aná a un altre qu'era una ponselleta d'un lujós café y tantas de rieyas feya an es clients d'aquest café que si no fuitx tan prest, l'amo li penja una llauna a s'esquena y l'envia an es pelotón d'es Llarcs.

A l' fi cansat de sufrí sas mils calamidats li enviá sa sigüent carte:

«Mi aborrecidota: T' som perdido todos los afectos que te tenía de modo y manera que por meu conta tanto me da si ries con uno como si ries con otro Si dolentota yo te estimava molt pero moltíssim pero ahora puedes hacer todo lo que vulgas, porque estoy cansado de sufrir malcriadesas y muladas tuyas pero gracias al Bonjesús que he acabado de sufrir más.

Si vols res de mi vendrás a canostrá y mompara te fará pasar todas cuantas costillas tens demunt es teu cós.

Te demano por favor que no m'envies más cartas porque te las tornaré sin abrirlas y también te demano por favor que no xerris nada de mal de mi porque mis padres no quieran que se rian de mi. ¡Ajos estrella de sa meua ánima!... ¡Adios boca de miel... ¡Adios cacobria de mis orejas! ¡¡¡Adios para siempre!!! Adios Adios»

Y ara si tú vols escriure pots torná emprenda es trabay.

De sa Regió

DE SA POBLA

¿Estau alterats de lo que vá passá an es Cine de can Gixx devés dia lo de setembre? ¿No? Pués vos ho contaré.

An aquest Cine hey trabayava un tal Biel Inquero homo digne d'assé respectat. incapás a faltá a ningú en cap tracto qu'ell haje fet, y perque vá está una setmana sense aná a s'obra des cine, que tenia comensada, es propietari Lloro Guixa en contractá un altre que li diuen en Toni de sa mala cara (Catalny) qu'es més lloro qu'es propietari, mes tonto qu'una esperdenya, y es tant bó per fé de picapadré com una Mosca Sanada.

Y com que ja hem acabat, direm qu'en Catalny cap dú des qu'an es cine ha passat ja no saluda a ningú.

Es mostatxut vos envia coses de molt de való; si voleu senti s'oló torrau un botifarró duit de se carniceria

A mestre Guixa diré éll qui té capacidat, qu'es dissaptes per Ciutat se passetja ben forrat cridant fort ¡es cocové!

ES MOSTATXUT

D'ALARÓ

Después des quatre añs d'aquesta malahida guerra Europea y d'havermós bombardetjat per tots es costats; dat sa gran pujada de sas primeras materis alimentacias qu han sufrít un aument de 100 p 8, sa Societat d'Albañils que já fá témps qu'está constituída an aquest poble, va treure es cap des niu, fent una petició an es patróns demenantiós es vint p 8 d'aument amb so jornal, per veure si amb aquest petit aument encara que petit seria algo d'alivio per atravesá es mal témps que sofrim Después d'algunas entrevistas entre ets obrés, patróns y Alcalde se va aná a un arreglo d'un real d aument, quedantisé conformes sas dues parts. Però foper mos de sa tempestat o es mal témps de la setmana passada, es patró Miquel Amengual va negá sa seua conformidat y acte seguit es demés l'acompañaren.

A devant tal escarós fet per part d'es patróns, ets albañils indignats els se donaren 8 días més de temps, diguent que cas de no accepta se declararían amb huelga Sa contesta d'es prtróns ha estada negativa, y es dós que s'han demostrat més contraris an ets obrés han estat en Bannasar y n'Amengual representantes des noetro Consistori. (¡Qu'in modo delo pes poble!)

Així es qu'ets obrés albañils devant tals negativas s'han declarat amb huelga demostrant una energia may vista.

Endevant obrés albañils no desmayeu en sa valentia, que de sa vostra unió ha de sorti es triunfo.

UN SABATÉ

DE BINISALEM

Diumenje segons informes de alguns concurrents an es figueral de «Ca'n Pip» y de «Ca'n Pera Valles» hey hagué encarnat y blau y misa de tres. Me referesc an es ball que feran un d'aquests passats diumenjes.